
Evaluering af Klimalovens årshjul

Hermed fremsendes CONCITOs bemærkninger til Klimalovens årshjul. Vi har samlet vores ønsker, der vedrører henholdsvis en bedre præcisering og en nødvendig skærpelse af Klimaloven. Vores kommentarer har vi opdelt i 5 kategorier:

- Specifikation af klimalov
- Præcision af forudsætninger for analyser
- Større fokus på forbrugsudledninger
- Ændret timing af årshjul
- Vurdering af opfyldelse af klimaloven

Specifikation af klimalov

Klimamål specificeret som punktmål ansporer til en ikke-optimal klimapolitik. Dels fører det til større kumulerede udledninger og dels understøtter det i mindre grad langsigtede strukturelle forandringer. Der har samtidig været overraskende uenighed om, hvordan 2025-klimamålet skal tolkes på trods af følgende lovbemærkninger til Klimaloven:

I forhold til vurderingen af, om Danmark har nået 2025-målet, vil målet blive opgjort som et gennemsnitsmål over perioden 2024-2026...¹

Det anbefales derfor, at det som minimum præciseres, at klimamålet for 2030 vurderes som gennemsnittet for udledninger i 2029-2031. Dette gælder både ift. planlægning og evaluering af målopfyldelse og bidrager til at sikre mere hensigtsmæssig klimaindsats og sti for udledningsreduktioner mod målet.

Ideelt set bør det overvejes at ændre klimamål for perioden efter 2030 til et budgetmål, fx som i UK, hvilket vil sikre en mere jævn løbende klimaindsats og færre akkumulerede udledninger.

I klimaloven er det anført, at loven ikke indeholder EU-retslige aspekter. Om end i princippet korrekt, så er det uhensigtsmæssigt, at opfyldelse af EU's klimamålsætninger og dets samspil med klimalovens mål ikke håndteres eksplicit i Klimaloven. Det er væsentligt givet den relativt høje målsætning for Danmark på det ikke-kvotefattede område frem mod 2030 samt Danmarks bindende forpligtelser ift. LULUCF sektoren.

Det bør derudover indskræpes, at opfyldelse af klimamålet er lovens primære formål, og at de guidende principper alene er guidende for, hvordan målet skal opfyldes. Dette er analogt til finanspolitikken, hvor budgetloven sætter en fast og ikke en vejledende ramme for statens underskud.

¹ https://www.ft.dk/ripdf/samling/20211/lovforslag/l31/20211_l31_som_fremsat.pdf

Præcision af forudsætninger for analyser

En betydelig del af klimapolitikken bygges op omkring de forudsætninger, der indgår i klimafremskrivinger. De forudsætninger kan i sidste ende blive styrende for, hvordan klimapolitikken udformes. Det kræver derfor stor åbenhed om forudsætningerne. CONCITO anbefaler, at dette adresseres ved at:

1. Regeringen øger transparensen om beregninger for virkemidler i bruttovirkemiddelkataloget til klimaprogram væsentligt, ved bl.a. for hvert virkemiddel at angive separate værdier for de vigtigste elementer i omkostninger og reduktioner inkl. dokumentation for disse.
2. Regeringen sikrer at forudsætninger for udviklingen i udlandet, der indgår i klimafremskrivingen og klimaprogrammet baseres på scenarier der antager, at vores omverden lever op til EU's klimamål og til Paris-aftalen².
3. Regeringen udsender, når relevant, notater, der viser hvad gældende udledningsfremskrivning tilsiger, så Klimarådet og offentligheden har indblik i hvilken manko regeringen løbende arbejder efter at opfylde.
4. Styrke det videnskabelige ophæng for klimafremskrivningen, ved at inkludere universiteterne og vidensmiljøerne mere i arbejdet. F.eks. via en fast rammeaftale om myndighedsbetjening, der kobler direkte til klimafremskrivningen.

Større fokus på forbrugsudledninger

Der bør indskrives et mål for forbrugsudledninger i Klimaloven. CONCITO anbefaler et indikativt mål, der peger mod en halvering af forbrugsudledninger frem mod 2030

Samtidigt bør regeringen i forbindelse med den globale afrapportering aflevere et bruttovirkemiddelkatalog på forbrugsområdet. Afledt af dette bør Klimarådet komme med sit forslag til konkret politik, der kan indfri forbrugsmålet.

Den styrkede EU-regulering for taksonomi og værdikæder på klimaområdet og dets konsekvenser for Danmark bør også indgå i den globale afrapportering.

Ændret timing af årshjul

Klimafremskrivningen bør fremrykkes og Klimarådets anbefalinger bør ligge derefter, så disse kan baseres på nyeste viden og danne grundlag for indsatser, der lanceres i klimaprogrammet til september.

Vurdering af opfyldelse af klimaloven

Klimarådets anbefalinger til regeringen bør i større omfang operationaliseres. For eksempel i det tilfælde, hvor Klimarådet vurderer, at målopfyldelse ikke er anskueliggjort, bør Klimarådets anbefaling indeholde en liste med tiltag, som, hvis de opfyldes af regeringen, vil sikre Klimarådets positive vurdering af at opfyldelse af mål er anskueliggjort.

Regeringens klimaprogram bør indeholde et eller flere scenarier for opfyldelse af Klimalovens og regeringens langsigtede mål for dansk klimapolitik. Disse scenarier bør suppleres med et skøn for de statsfinansielle effekter forbundet med at indfri målsætningerne, der kan indgå i finansministeriets fremskrivninger.

Klimarådet bør sikres fuldt indblik i notiser til politiske forhandlinger med relevans for klimaområdet mens disse foregår med mulighed for at oversende kommentarer til de relevante udvalg.

² <https://concito.dk/concito-bloggen/dansk-energi-klimapolitik-bygger-paa-sort-analysefundament>